

Galanthus (Sněženka)

čeleď: Amaryllidaceae

Rodové jméno je složenina řeckých slov gala = mléko a anthos = květ. Roste od Španělska po Írán, nejvíce druhů však naleznete v Turecku a na Kavkaze. Pod zemí vytváří malé bílé cibulky v hnědé slupce, ze kterých vyrůstají vzpřímené listy a stonek zpravidla s 1 převislým květem se 3mi vnějšími dlouze kopinatými lístky a 3mi vnitřními kratšími lístky zakončenými srdčitým vykrojením a zelenou kresbou. Jsou v široké veřejnosti známé jako jedny z prvních rostlin jara, které se objevují ještě i před roztáním sněhu. Plodem je 3pouzdrá tobolka. Nejznámějším druhem je *G. nivalis*. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Armine'
- 'Atkinsii'
- 'Ballerina'
- 'Brenda Troyle'
- 'Cordelia'
- 'Grüne Ostern'
- 'Irish Green'
- 'Kildare'
- 'Lady Beatrix Stanley'
- 'Magnet'
- 'Miss Thompson'
- 'Poculi Perfect'
- 'Praha'
- 'Primrose Warburg'
- 'Robin Hood'
- 'Till E'
- 'Trym'

Vyhovuje jim polostín a mírně vlhká dobře propustná půda bohatá na živiny. Jsou vhodné k řezu.

Množí se semeny nebo dceřinými cibulkami. Cibule se vysazují do hloubky kolem 5 - 8cm.

Galanthus alpinus

synonyma: *G. caucasicus*, *G. nivalis* subsp. *caucasicus*, *G. nivalis* var. *caucasicus*, *G. nivalis* var. *redoutei*, *G. redoutei*, *G. schaoricus*

Galanthus angustifolius

synonyma: *G. nivalis* subsp. *angustifolius*

Galanthus bursanus

oblasti: Turecko

Roste v Turecku.

Vyhovují ji dubové lesy s dubem cerem.

Galanthus cilicicus

synonyma: *G. glaucescens*, *G. nivalis* subsp. *cilicicus*

Kvete na počátku zimy.

Galanthus elwesii (Sněženka Elwésova)

synonyma: *Chianthemum elwesii*, *Chianthemum graecum*, *G. bulgaricus*, *G. elwesii* subsp. *akmanii*, *G. elwesii* subsp. *baytopii*, *G. elwesii* subsp. *maximus*, *G. elwesii* subsp. *melihae*, *G. elwesii* subsp. *tuebitaki*, *G. elwesii* subsp. *wagenitzii*, *G. elwesii* subsp. *yayintaschii*, *G. elwesii* var. *major*, *G. elwesii* var. *maximus*, *G. elwesii* var. *platyphyllus*, *G. elwesii* var. *robustus*, *G. elwesii* var. *whittallii*, *G. globosus*, *G. gracilis* subsp. *baytopii*, *G. graecus*, *G. graecus* f. *maximus*, *G. graecus* var. *maximus*, *G. maximus*, *G. melihae*, *G. nivalis* subsp. *elwesii*

oblasti: JV Evropa, Malá Asie (Anatolie), New York, Ohio, Pennsylvania, Řecko, Ukrajina

Roste v Řecku, Ukrajině a Turecku. Dorůstá výšky 10 - 25 (i 30)cm. Listy jsou tmavězelené až sivozelené či namodralé, široké 2 - 3cm a v pupenu se překrývají. Oproti *G. nivalis* má poněkud masivnější široce rozevřené převislé květy velikosti až 3cm, vnitřní korunní lístky mají zářez, zelená skvrna je na celé ploše lístku nebo se rozpadá na 2 skvrny do tvaru V. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Cedrics's Profilic'
- 'Comet'
- 'David Shackleton' - vnější korunní lístky jsou úzké
- 'Deer Slot'
- 'Donald Sims Early'
- 'Edith'
- 'Flore Plena'
- 'Fred's Giant'
- 'Godfrey Owen' - má 6 vnějších a 6 vnitřních korunních lístků
- 'Grayswood'
- 'Helen Tomlinson'
- 'Howard Wheeler'
- 'Kite' - na 1 stonku mívá 2 květy
- 'Mandarin'
- 'Marjorie Brown'
- 'Remember'
- 'Rosemary Burnham' - zelené skvrny se objevují na vnitřních i vnějších korunních lístkách
- 'Sickle' - vnější korunní lístky jsou úzké
- 'Yvonne Hay' - vnější korunní lístky jsou úzké
- 'Zwanenburg'

Galanthus fosteri

synonyma: *G. latifolius* var. *fosteri*

Galanthus gracilis

synonyma: *G. elwesii* subsp. *minor*, *G. elwesii* var. *stenophyllus*, *G. nivalis* subsp. *reflexus*, *G. reflexus*

Galanthus ikariae

synonyma: *G. ikariae* subsp. *snogerupii*

oblasti: Andros, Ikaria, Kavkaz, Tinos, Turecko

Roste v Egejském moři, Turecku a na Kavkaze. Dorůstá výšky 15 (i 35)cm. Listy jsou zelené, úzké a později se zpětně ohnutými okraji. Kvete bílými květy, ale vnitřní korunní lístky mají špičky zelené. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *ikariae* - ostrovy; výška 10 - 15cm; listy úzce čárkovité; na vrcholu vnějších korunních lístků má skvrnu ve tvaru podkovy a druhá skvrna je na bázi
- subsp. *latifolius* - pevnina; výška 15 - 20cm; listy širší, na vnitřních korunních lístkách má zelenou skvrnu pouze na vrcholu

Galanthus koenenianus

Galanthus krasnovii

synonyma: *G. krasnovii* subsp. *maculatus*, *G. valentinae*

Listy jsou široké.

Galanthus lagodechianus

synonyma: *G. cabardensis*, *G. kemulariae*, *G. ketzkhovellii*

Galanthus nivalis (Sněženka podsněžník)

synonyma: *Chianthemum nivale*, *G. alexandri*, *G. imperati*, *G. melvillei*, *G. montanus*, *G. nivalis* f. *pictus*, *G. nivalis* f. *pleniflorus*, *G. nivalis* subsp. *imperati*, *G. nivalis* var. *atkinsii*, *G. nivalis* var. *hololeuca*, *G. nivalis* var. *majus*, *G. nivalis* var. *minus*, *G. nivalis* var. *scharlockii*, *G. nivalis* var. *spitzneri*, *G. scharlockii*, *G. umbricus*

oblasti: Česká republika, Delaware, Francie, Irsko, Itálie, JV Evropa, Katalánsko, Maryland, Massachusetts, Německo, New York, Newfoundland, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Polsko, Pyreneje, Rhode Island, Rusko, Severní Karolína, Slovensko, Švýcarsko, Ukrajina, Ural, Utah, Virginie, Washington

Roste ve střední, jižní a jihovýchodní Evropě, od Pyrenejí po Ural jako trvalka. Dorůstá výšky 10 - 20 (i 30)cm. Pod zemí vytváří cibule o průměru 1 - 2cm. Listy jsou sivozelené, čárkovité, tupé, masité, dlouhé do 25cm, široké do 5mm a z cibule vyrůstají po 2ks. Na stonku vytváří pouze 1 převislý bílý květ průměru 2,5cm složený ze 3 větších vnějších a 3 vnitřních menších lístků, vnitřní mají zářez, zpravidla pouze 1 zelenou skvrnu na jejich vnějším okraji a zelený toulcovitý listen s bílým okrajem. Plodem je tobolka obsahující semena s masíčkem. Patří mezi chráněné druhy C3 a je jedovatá. Je také zapsána v seznamu CITES. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Angelina' - zelené skvrny na vnitřních i vnějších korunních lístkách
- 'Anglesey Abbey' - vnitřní korunní lístky dlouhé bez kresby
- 'Bohemia White' - květy bílé bez skvrn
- 'Boyd's Double' - více než 10 úzkých zelených okvětních lístků
- 'Courteenhall' - zelené skvrny na vnitřních i vnějších korunních lístkách
- 'Cornwood' - zelené skvrny na vnitřních i vnějších korunních lístkách

- 'Danube Star' - vnitřní korunní lístky dlouhé bez kresby
- 'Decora' - zelené skvrny na vnitřních i vnějších korunních lístkách
- 'Flavescens'
- 'Flore Pleno' - výška 20cm; květy plnokvěté, bílé
- 'Grakes Gold'
- 'Grakes Green Bells' - zelené skvrny na vnitřních i vnějších korunních lístkách
- 'Greenish' - zelené skvrny na vnitřních i vnějších korunních lístkách
- 'Hortensis'
- 'Ingrid' - vnitřní korunní lístky dlouhé se zelenou kresbou
- 'Fabian' - vnitřní korunní lístky dlouhé se zelenou kresbou
- 'Grakes Gold' - žluté skvrny na korunních lístkách, stopka a semeník žluté
- 'Grünschnabel' - vnitřní korunní lístky dlouhé se zelenou kresbou
- 'Herrenwinker' - na 1 stonku vytváří 2 květy
- 'Lady Elphinstone' - květy plnokvěté se žlutými skvrnami
- 'Lady Mary Grey' - vnitřní korunní lístky dlouhé bez kresby
- 'Lutescens' - žluté skvrny na korunních lístkách, stopka a semeník žluté
- 'Magnet'
- 'Melanie S' - květy plnokvěté
- 'Poculi Perfect'
- var. poculiformis/var. hololeucus - vnitřní korunní lístky jsou téměř stejně dlouhé jako vnější a postrádají skvrnu
- 'Ray Cobb' - žluté skvrny na korunních lístkách, stopka a semeník žluté
- 'Rudi Bauer' - vnitřní korunní lístky dlouhé se zelenou kresbou
- 'Sandersii' - žluté skvrny na korunních lístkách, stopka a semeník žluté
- 'Sandhill Gate' - vnitřní korunní lístky dlouhé bez kresby
- 'Savil Gold' - žluté skvrny na korunních lístkách, stopka a semeník žluté
- 'Selina Cords' - na 1 stonku vytváří 2 květy
- 'Sharlockii'
- 'Spetchly Yellow' - žluté skvrny na korunních lístkách, stopka a semeník žluté
- 'Valentine's Day' - zelené skvrny na vnitřních i vnějších korunních lístkách
- 'Viridapice'
- 'Walrus' - zelené skvrny na vnitřních i vnějších korunních lístkách

Vyhovují ji polostinná nebo i stinná místa s humózní vlhčí půdou.

Množí se cibulemi.

Galanthus peshmenii

Kvete na počátku zimy.

Vyhovují ji polostinná nebo i stinná místa s humózní vlhčí půdou.

Množí se cibulemi.

Galanthus platyphyllus

synonyma: G. latifolius

Listy jsou široké.

Galanthus plicatus (Sněženka vrásčitá)

synonyma: Chianthemum plicatum, G. byzantinus subsp. brauneri, G. byzantinus subsp. saueri, G. byzantinus subsp. tughrulii, G. clusii, G. latifolius, G. plicatus subsp. gueneri, G. plicatus subsp. karamanoghluensis, G. plicatus subsp. vardarii, G. plicatus var. viridifolius

oblasti: Bulharsko, Černé moře, Kavkaz, Krym, Kypr, Malá Asie (Anatolie), Rumunsko

Rosta od Rumunska po Turecko, na Kypru a Kavkaze. Dorůstá výšky 15 - 20cm. Listy jsou široké, šedozelené, 1/2 vzpřímené, na spodní straně světlejší a široké 1cm. Vnější korunní lístky jsou lžičkovité, na bázi zúžené, špička vykrojená a s velkou zelenou kulatou skvrnu. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Armine'
- 'Augustus' - široké vnější korunní lístky s velkou skvrnou na vnitřních lístkách
- 'Baxendale's Late'
- 'Bertram Anderson'
- 'Beth Chatto'
- 'Bill Clarke' - skvrny a stonky žluté
- subsp. byzantinus - vnitřní korunní lístky mají zelenou skvrnu na bázi i nad vykrojenou špičkou
- 'Colossus' - na vnějších korunních lístkách je zelená skvrna prakticky po celé ploše
- 'Greenpeace' - na vnějších korunních lístkách je zelená skvrna prakticky po celé ploše
- 'Hill Poe' - květy plnokvěté
- 'The Pearl'
- 'Three Ship' - široké vnější korunní lístky s velkou skvrnou na vnitřních lístkách
- 'Trym' - květy drobnější se zelenými skvrnami na vnějších i vnitřních korunních lístkách
- 'Trymlet' - květy drobnější se zelenými skvrnami na vnějších i vnitřních korunních lístkách
- 'Wendy's Gold' - skvrny a stonky žluté

Galanthus reginae-olgae

synonyma: Chianthemum olgae, G. corcyrensis, G. elsae, G. imperati f. australis, G. nivalis f. corcyrensis, G. octobrensis, G. olgae, G. olgae-reginae, G. rachelae, G. reginae-olgae subsp. corcyrensis

oblasti: Albánie, Itálie, Korfu, Malá Asie (Anatolie), Sicílie

Roste v Řecku na Korfu, Albánii a Sicílii. Dorůstá výšky 10 (i 20)cm. Listy jsou úzce šedozelené. Kvete na podzim bílými květy, na vrcholu vnitřních korunních lístků má zelenou skvrnu. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Hyde Lodge'
- 'Miss Adventure'
- subsp. reginae-olgae
- 'Sofia'
- 'Tilebarn Jamie'
- 'Vasiliki'
- subsp. vernalis

Galanthus rizehensis

synonyma: G. glaucescens

oblasti: Kavkaz

Roste v západním Kavkazu. Listy jsou téměř přitisklé k zemi, tmavězelené a uprostřed mají sivozelený pruh.

Galanthus transcaucasicus

synonyma: *G. artjuschenkoae*, *G. caspius*, *G. nivalis* var. *caspius*

oblasti: Írán

Galanthus trojanus

Galanthus woronowii (Sněženka Woronowa)

oblasti: JZ Rusko, Kavkaz, Řecko, Turecko

Pochází z Kavkazu, dále roste v Rusku, Řecku a Turecku. Dorůstá výšky 5 - 15cm. Listy jsou zelené, jazykovité, nadvinuté, široké 2 - 3cm a v pupenu se překrývají. Kvete menšími bílými květy, vnitřní korunní lístky mívají malé skvrny podkovy až s rozpadem na 2 sousední.

Galanthus x allenii

synonyma: *G. x perryi*

Zřejmě hybrid *G. woronowii* x *G. alpinus*.

Galanthus x valentinei

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K284.php>

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K403.php>

<http://botany.cz/cs/galanthus-nivalis/>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Sn%C4%9B%C5%BEenka>

http://hobby.idnes.cz/snezenka-podsneznik-galanthus-nivalis-d92-/herbar.asp?c=A081130_195206_herbar_lud

<http://jiho.ceskestavby.cz/rostliny/snezenka-galanthus/>

http://rostliny.prirodou.cz/?rostlina=galanthus_nivalis

<http://www.kvetenacr.cz/detail.asp?IDdetail=3>

<http://www.priroda.cz/lexikon.php?detail=340>

<https://www.rostliny.net/>